

**Riksdagens  
bankfullmäktiges  
berättelse  
för år 1978**



**Helsingfors 1979**

**RIKSDAGENS  
BANKFULLMÄKTIGES BERÄTTELSE  
FÖR ÅR 1978  
\*  
TILL  
RIKSDAGENS BANKUTSKOTT**



## INNEHÅLL

<i>Finlands Banks verksamhet</i> .....	3	Bokslutet .....	17
Den ekonomiska utvecklingen under 1978 ....	3	<i>Av bankfullmäktige handlagda ärenden</i> .....	21
Finlands Banks penningpolitik .....	4	Revisionen .....	21
De penningpolitiska åtgärderna .....	4	Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln	21
Särskilda finansieringsarrangemang .....	8	Inventeringen och inspektionen av avdelnings-	
Finlands Banks valutapolitik .....	8	kontoren .....	21
Utvecklingen på den internationella valuta-		Längmanska och Rosenbergska fonderna	21
marknaden .....	8	Fonden för Finlands självständighets jubileums-	
Valutapolitiken och den inhemska valutamark-		år 1967 (SITRA) .....	22
naden .....	9	Justering av markens externa värde .....	22
Åtgärder i anslutning till valutaregleringen ..	10	Sänkning av de av Finlands Bank tillämpade	
Bilaterala betalningsarrangemang .....	11	räntorna och av gränserna för dagslåneräntan	22
Utvecklingen på den internationella finansie-		Räntan på Finlands Banks depositionsbevis ....	23
ringsmarknaden .....	11	Räntan på depositioner i utländskt mynt ....	23
Långfristiga utländska kapitalrörelser .....	11	Köp av fastighet .....	23
Finlands Banks balansräkning och resultaträkning	12	Aktieteckningar och -köp .....	23
Utlandet .....	12	Ändring av pensionsstadgan för Finlands Bank ..	24
Finansieringsinstitutet .....	13	Justering av befattningshavarnas avlöning ....	24
Den offentliga sektorn .....	14	Utländska agenturbanker .....	25
Företagen .....	15	Beviljade understöd och pensioner .....	25
Utelöpande sedlar och mynt samt depositions-		Direktionen .....	25
bevis .....	16	Kontrollanterna vid avdelningskontoren .....	25
Finlands Banks nettobalans .....	16	Bankfullmäktige .....	26
Sedelutgivningen .....	16	Revisorer .....	26

ISSN 0356-0457

Helsingfors 1979. Statens tryckericentral

## Finlands Banks verksamhet

### Den ekonomiska utvecklingen under 1978

Tyngdpunkten inom den ekonomiska politiken har alltsedan 1977 legat på åtgärder som syftat till att dämpa de inhemska kostnadsstegringarna och öka priskonkurrenskraften. Härigenom har man velat skapa förutsättningar för en tillväxt av produktionen och en förbättring av sysselsättningen. Då inflationen avsevärt bromsades upp under 1978 samtidigt som bytesbalansen övergick i ett överskott, kunde man fortsätta med den ekonomiska stimulanspolitiken. Den inhemska efterfrågan förblev svag. Totalproduktionens tillväxttakt ökade endast obetydligt och arbetslösheten fortsatte att stiga ända till de sista månaderna av året.

Efterfrågan i de för Finlands export viktigaste marknadshushållningsländerna växte något, men uppsvinget var alltjämt långsammare än i de västliga industriländerna i genomsnitt. På grund av att vi lyckades öka våra marknadsandelar och man fyllde på lagren av skogsindustriprodukter i avnämrländerna steg volymen av vår västexport i alla fall med nästan 10 %. Östexportens volym bibehölls oförändrad. Den totala exporten av varor och tjänster gick under 1978 upp med omkring 7 % i volym.

Att den finländska exportens marknadsandelar växte berodde delvis på att exportpriserna i utländsk valuta sjönk. Stegringen i valutakurserna höjde emellertid exportpriserna i mark med i genomsnitt 6 % under året. Då importpriserna steg med 11 %, försvagades utrikeshandelns bytesförhållande med 5 %. Framför allt den svaga efterfrågan på investeringsvaror ledde till att importvolymen reducerades. Värdet av varu- och tjänsteexporten växte under 1978 med omkring 15 % och av motsvarande import med knappt 7 %.

Exportökningen fick inte någon större effekt på den inhemska efterfrågan. Den låga kapacitetsutnyttjandegraden verkade jämte den fortsatt svaga lönsamheten, den höga skuldsätt-

ningen och de osäkra konjunkturutsikterna återhållande på företagens investeringsvilja. Företagssektorns fasta investeringar var alltjämt tydligt vikande, även om industriinvesteringarna blev livligare mot slutet av året.

Hushållens disponibla realinkomster ökade under 1978 med omkring 3 %. Orsaker här till var inflationskorrigeringen av inkomstskatteskalorna och de temporära nedsättningarna av socialskyddsavgifterna. Trots det blev den privata konsumtionens volym ungefär lika stor som året innan; hushållens sparbenägenhet tilltog nämligen bl.a. till följd av den osäkerhet som den stigande arbetslösheten gav upphov till. Emedan bostadsköpen och lantbrukets investeringar minskade, kom hushållssektorns sparande främst till synes i en ökning av bankernas inlåning.

Ändringen av statens beskattningsgrunder och den samtidiga avmattningen i den inhemska efterfrågan och inkomstbildningen resulterade i att statens skatteintäkter inte växte särskilt mycket under redogörelseåret. Statens netto-upplåning var betydligt större än under 1977. Volymen av statens och kommunernas konsumtionsutgifter och administrativa investeringar steg under 1978 med omkring 4 % eller något mera än ett år tidigare. I syfte att stärka sysselsättningen anställde staten och kommunerna mera arbetskraft.

Bruttonationalproduktens volym steg under 1978 enligt preliminära uppgifter med omkring 2 %. Att ökningen inte blev desto större, förklaras till en del av att lantbruksproduktionen avtog till följd av de ogynnsamma väderleksförhållandena. Industriproduktionens tillväxt blev omkring 3 %. Inom skogsindustrin ökade produktionen med över 10 %, medan orderstocken och produktionen inom metallindustrin alltjämt var ringa. Frånsett servicebranscher med anknytning till exporten gick produktionen inom den privata tjänstesektorn inte upp i högre grad.

Efterfrågan på arbetskraft minskade inte mera under början av året. Arbetslösheten var dock allttjämt på väg uppåt beroende på att utbudet av arbetskraft växte och produktionsökningen till stor del byggde på att man i mindre utsträckning verkställde permitteringar och arbetstidsförkortningar. De arbetslösa arbetssökande vid arbetsförmedlingarna uppgick i genomsnitt till 7.5 % av arbetskraften. Trots att sysselsättningsläget i Sverige försämrades, utgjorde nettoemigrationen till Sverige närmare 7 000 personer.

De temporära nedsättningarna av socialskyddsavgifterna och arbetspensionspremierna liksom uppskjutandet av löneförhöjningarna från mars till september fördröjde kännbart stegringen i arbetskraftskostnaderna. En del av de löneförhöjningar som enligt de ursprungliga planerna skulle ha utbetalts i september 1978 trädde åter i kraft redan i maj 1978, medan en del uppsköts till februari 1979. Också räntesänkningarna i oktober 1977 och maj 1978 var av stor betydelse för 1978 års kostnadsutveckling. Löntagarnas nominella förtjänster steg under 1978 med i genomsnitt knappt 7 %. Inom den privata ekonomiska sektorn ökade arbetskostnaderna per enhet med omkring 3 % mot närmare 8 % ett år tidigare.

Prisstegringarna blev under 1978 påfallande mindre än under 1977. Konsumentprisindex gick upp med 5.9 %, partiprisindex med 5.8 % och byggnadskostnadsindex med 5.5 %.

Eftersom exporten ökade och importen minskade gav handelsbalansen ett överskott på 2.9 mrd mk. Tjänstebalansens överskott, 2.5 mrd mk, var en tredjedel större än under 1977. Bl.a. växte transportinkomsterna och inkomsterna från projektexporten kraftigt. Framför allt ränteutgifterna drev upp faktorersättningarnas och inkomstöverföringarnas nettounderskott till 3.0 mrd mk. Hela bytesbalansens överskott blev därigenom 2.3 mrd mk.

Nettoimporten av långfristigt kapital uppgick till 3.3 mrd mk. Den främsta orsaken till den stora kapitalimporten var statens utländska nettouplåning, som steg till 3.0 mrd mk. Däremot reducerades den kortfristiga utländska nettofinansieringen med 2.1 mrd mk. Härtill bidrog inte endast lättningen på den inhemska penningmarknaden utan också den internationella räntenivåns stegring i förhållande till den inhemska samt exportöverskottet inom utrikeshandeln. Finlands Banks konver-

tibla valutareserv växte med 2.3 mrd mk, trots att banken under året betalade tillbaka de reservkrediter på omkring 1.3 mrd mk som mot slutet av 1977 lyfts för att stärka valutareserven. Finlands Banks konvertibla reserv utgjorde vid slutet av året 3.8 mrd mk. Den bundna valutareserven krympte något och belöpte sig vid årets slut till 0.5 mrd mk.

Valutareservens förstärkning återspeglades bl.a. i ett markant fall i affärsbankernas centralbanksskuld. Tack vare att företagens och hushållens finansieringssparande tilltog, ökade tillväxttakten för bankernas inlåning. Medlen på allmänhetens depositionskonton och checkräkningar växte under året med 16 %, samtidigt som bankernas utlåningsökning stannade vid 7 %. Beloppet av affärsbankernas centralbanksfinansiering var vid slutet av redogörelseåret 3.3 mrd mk eller 1.7 mrd mk mindre än vid föregående årsskifte.

### *Finlands Banks penningpolitik*

#### *De penningpolitiska åtgärderna*

Penningpolitiken syftade under 1978 till att anpassa penningmarknaden till de åtgärder, som vidtogs för att stimulera totalefterfrågan. Därigenom skulle bristen på finansieringskapital inte bli ett hinder för en lönsam produktions- och investeringsverksamhet. Samtidigt ville man emellertid undvika en så kraftig uppmjukning av finansieringsmarknaden, att det hade äventyrat uppbromsningen av inflationstakten.

På grund av nedgången i valutareserven mot slutet av 1977 var penningmarknaden under början av redogörelseåret ytterst stram. Efter devalveringen i februari lättade läget dock snabbt, då förtroendet för markens externa värde återställdes och valutareserven började stiga. Utvecklingen fortsatte i samma riktning ända mot slutet av sommaren tack vare överskottet i bytesbalansen och statens omfattande kapitalimport. På hösten avbröts uppgången i valutareserven temporärt beroende på skillnaden mellan de inhemska och de utländska räntorna och störningarna på den internationella valutamarknaden. Trots att valutareserven sjönk tillät man emellertid inte någon större åtstramning av den inhemska penningmarknaden.

Penningpolitiken bestod allttjämt främst i att reglera volymen<sup>1</sup> och kostnaderna för affärsbankernas centralbanksfinansiering. Under året sänktes affärsbankernas sammanlagda centralbankskreditkvoter två gånger. Skalan för tilläggsräntan på kvotöverskridningar justerades nedåt en gång; dessutom förändrades totalräntan i samband med att grundräntan sänktes. Finlands Bank reglerade utvecklingen på dagslänemarknaden genom att ändra maximibeloppen per dag för de olika bankernas rätt att utnyttja dagslån och genom att själv delta i verksamheten antingen som placerare eller som mottagare av depositionsöverskott.<sup>2</sup> Ett annat sätt att påverka kostnaderna för dagslånen var systemet med ränteutjämning.<sup>3</sup> Den ränta som beräkningarna härvid utgick ifrån ändrades i samband med att grundräntan sänktes. Kontrollgränsen för månadsmedeltalet av centralbanksfinansieringen höjdes två gånger under årets lopp. Det system med målnivåer för centralbanksfinansieringen som varit i bruk i januari—augusti 1977 tillämpades med vissa ändringar under redogörelseåret.

Redan mot slutet av 1977 beslöt bankfullmäktige förlänga det räntebetälningsstillstånd som låg till grund för verksamheten på dags-

<sup>1</sup> Till affärsbankernas centralbanksfinansiering räknas centralbankskrediten i anslutning till bankernas kvoter och affärsbankernas dagslån minskade med deras dagsdepositioner samt terminshandeln med obligationer mellan affärsbankerna och Finlands Bank. Affärsbankernas centralbankskredit omfattar affärsbankernas växeldiskotering i Finlands Bank och affärsbankernas checkräkningsskuld till centralbanken minskad med deras checkräkningsfordran på denna.

<sup>2</sup> Genom att Finlands Bank deltog på dagslänemarknaden som placerare eller depositions-mottagare dämpades svängningarna i dagslänerräntan. Storleken av Finlands Banks placeringar och av det depositionsöverskottet banken mottog bestämdes enligt en av direktionen fastställd placeringsnorm. Den allmänna principen var, att placeringar i syfte att hejda en räntestegring inleddes, då räntan överstigit en viss gräns, och att placeringarna ökade allteftersom räntan steg. På motsvarande sätt började banken motta depositionsöverskott för att motverka en räntesänkning vid en viss räntenivå, varefter det mottagna överskottet växte allteftersom räntan sjönk. Banken ändrade under året normerna i avsikt att pressa ned räntenivån och begränsa räntans variationer.

<sup>3</sup> Ändamålet med ränteutjämningssystemet var att nedbringa de räntekostnader som kassaöverskottet i stats-hushållningen via dagslänemarknaden åsamkade affärsbankerna. Enligt systemet fördelas hälften av de räntor på Postbankens dagsdepositioner, som överstiger en viss basränta, månadsvis mellan de till centralbankskredit berättigade affärsbankerna.

länemarknaden med tre år eller till slutet av 1980. Samtidigt sänktes räntans övre gräns med en procentenhet till 24 % räknat från ingången av 1978. Finlands Bank fattade likaså under slutet av 1977 beslut om att ta i bruk ett system med målnivåer för centralbanksfinansieringen för år 1978 och uppställde till att börja med månatliga målnivåer för affärsbankernas centralbanksfinansiering för första hälften av 1978.

Enligt lagen om tryggnad av den ekonomiska utvecklingen (1066/77) skulle Finlands Bank i officiella tidningen publicera den högsta ränta som de penninginstitut och försäkringsanstalter, som står under offentlig tillsyn, uppbar på sin kreditgivning; publiceringen skedde i januari 1978. Denna högsta ränta, vilken gällde alla gäldförhållanden med undantag av gäldförhållanden mellan Finlands Bank och penninginstitutet och Finlands Banks dagslänemarknad, var i kraft under januari—augusti. Räntan var frånsett betalningsförseningar och liknande fall 12 %.

Finlands Bank tillställde i mars penninginstitutet nya direktiv om personliga krediter. I dessa sänktes den andel som förhandsdepositionerna måste utgöra av bostadens anskaffningspris, då det gällde anskaffning av den första bostaden, från 40 till 30 %. Bankerna uppmanades dock att allttjämt förhålla sig återhållsamt till sådana personliga krediter som ökar konsumtionen och att fästa uppmärksamhet vid de personliga krediternas storlek och låneperiod för att undvika ett onödigt stort finansieringsutrymme.

Räntenivån sänktes vid ingången av maj med en procentenhet. Liksom 1977 års räntesänkning anslöt sig åtgärden till regeringens ekonomisk-politiska avgöranden. Enligt räntebeslutet sjönk grundräntan på affärsbankernas centralbankskredit från 8 1/4 till 7 1/4 % samt den övre gränsen för Finlands Banks räntor på övriga krediter från 9 1/2 till 8 1/2 % och den undre gränsen från 6 1/2 till 5 1/2 %. Dessutom sänktes den övre gränsen för räntan på dagslänemarknaden till 23 %. Penninginstitutet förutsattes ändra sina utlåningsräntor i motsvarande mån, samtidigt som dessas övre gräns sänktes från 11 1/2 till 10 1/2 %. Också inlåningsräntorna i penninginstitutet justerades nedåt med en procentenhet vid ingången av maj.

I samband med räntesänkningen utsträcktes den år 1977 fastställda tidsfrist, inom vilken uppåtglidningen i penninginstitutens utlåningsräntor skulle upphöra. Fristen hade redan en gång förlängts i mars 1978. Enligt beslutet fick inte de genomsnittliga utlåningsräntorna vid slutet av september 1978 eller därefter överstiga nivån den sista juni 1977. Härvid skulle även räntesänkningarna om sammanlagt två procentenheter beaktas. Vidare förelades penninginstitutet en tidtabell för hur de stegvis skall nedbringa de genomsnittliga utlåningsräntorna fram till slutet av år 1984.

I samband med räntesänkningen justerades också skalan för tilläggsräntan på centralbankskredit i motsvarande mån som grundräntan. Också den ränta som låg till grund för systemet med ränteutjämning på dagslånemarknaden sänktes från 10 % till samma nivå som grundräntan på centralbankskredit.

Finlands Bank skar vid ingången av juni ned affärsbankernas sammanlagda centralbankskreditkvoter med 500 Mmk till 1 400 Mmk. Genom beslutet anpassades kvoterna till den reducerade centralbankskredit. Samtidigt ökades bankernas rätt att utnyttja dagslån från 125 till 200 % av kvoten för respektive bank. Den kontrollgräns som uppställts för månadsmedeltalet av centralbanksfinansieringen höjdes på samma gång från 200 till 300 % av kvoten. Finlands Bank fastställde i juni de preliminära månatliga målnivåerna för affärsbankernas centralbanksfinansiering för resten av året.

Bankfullmäktige förlängde i augusti det räntebetalningstillstånd, som var en förutsättning för försäljningen av depositionsbevis, till slutet av år 1980. Detta var nödvändigt för att depositionsbevis skulle kunna användas till att utjämna de likviditetseffekter som statens utländska upplåning hade på penningmarknaden.

Den 1 september sänktes affärsbankernas centralbankskreditkvoter med 400 Mmk till så att de blev sammanlagt 1 000 Mmk. Samtidigt sänktes tilläggsräntan på kvotöverskridningar med en procentenhet över hela skalan. Maximibeloppet av affärsbankernas dagslån höjdes ytterligare från 200 till 300 % av kvoten. Denna åtgärd syftade liksom höjningen i juni till att de kraftiga fluktuationer i affärsbankernas centralbanksfinansiering, som statshushållningen gett upphov till, oavsett kvotsänkningen alltså skulle kunna skötas inom ramen för dags-

lånemarknaden. I samband med kvotsänkningen höjdes också kontrollgränsen för centralbanksfinansieringens månadsmedeltal från 300 till 400 % av kvoten.

De under redogörelseåret tillämpade kvoterna för affärsbankernas centralbankskredit framgår av följande sammanställning. Kvoternas fördelning på olika banker bibehölls hela året oförändrad.

#### Affärsbankernas centralbankskreditkvoter år 1978, Mmk

	1. 5. 1977— 31. 5. 1978	1. 6. 1978— 31. 8. 1978	1. 9. 1978—
ACA .....	338.2	249.2	178.0
FBF .....	486.4	358.4	256.0
HAB .....	110.2	81.2	58.0
KOP .....	520.6	383.6	274.0
SCAB .....	433.2	319.2	228.0
ÅAB .....	11.4	8.4	6.0
Summa	1 900.0	1 400.0	1 000.0

Finlands Bank beslöt att höja sin andel i finansieringsarrangemanget för inhemska leveranser från 40 till 50 % den 1 september. Vidare beslöt banken att i enskilda fall delta även i finansieringen av företagens interna leveranser.

I september tillställdes penninginstitutet nya kreditpolitiska direktiv, i vilka det konstaterades att penningpolitiken tills vidare gick ut på att bibehålla den lättade grundtonen på penningmarknaden. Penninginstitutet uppmanades att dimensionera sin kreditgivning och sina kreditlöften så, att finansieringen av en lönsam produktions- och investeringsverksamhet skulle tryggas. Vad beträffar finansieringsobjekt som borde prioriteras, nämndes sanerandet av finansieringsstrukturen hos livsdugliga företag och förbättrandet av den inhemska produktionsfinansiella konkurrensförutsättningar. Penninginstitutet förutsattes förhålla sig restriktivt till finansieringen av från produktionssynpunkt sekundära projekt och till denna del utnyttja det lättare läget på penningmarknaden till att förbättra den egna likviditeten.

De högsta tillåtna dagslåneloppen höjdes i oktober från 300 till 500 % av kvoterna. Höjningen orsakades dels av en säsongsmässig förbättring i statens kassaställning, dels av den återstrammande effekt en tillfällig nedgång i va-

lutareserven hade på bankernas likviditet. Följande sammanställning visar dagslånelens maxi-

mibelopp för de olika bankerna under redogörelseåret.

#### Maximibeloppen av affärsbankernas dagslån år 1978, Mmk

	1. 12. 1977— 31. 3. 1978 <sup>1</sup>	1. 4. 1978— 31. 5. 1978	1. 6. 1978— 31. 8. 1978	1. 9. 1978— 19. 10. 1978	20. 10. 1978—
ACA .....	591.9	422.7	498.4	534.0	890.0
FBF .....	851.2	608.0	716.8	768.0	1 280.0
HAB .....	192.9	137.7	162.4	174.0	290.0
KOP .....	911.0	650.8	767.2	822.0	1 370.0
SCAB .....	758.1	541.5	638.4	684.0	1 140.0
ÅAB .....	19.9	14.3	16.8	18.0	30.0
Summa	3 325.0	2 375.0	2 800.0	3 000.0	5 000.0
I % av centralbankskreditkvoterna	175	125	200	300	500

<sup>1</sup> Tillfällig höjning till följd av säsongvariationerna i statshushållningen.

För hela sin centralbanksfinansiering betalade affärsbankerna en genomsnittlig nettoränta om 8.9 %.<sup>1</sup> År 1977 hade motsvarande ränta varit 11.8 %. Skillnaden mellan medelräntan på centralbanksfinansieringen och grundräntan på centralbankskredit krympte från 2.8 procentenheter under 1977 till 1.2 procentenheter under redogörelseåret.

Räntan på dagslånemarknaden hade mot slutet av 1977 till följd av den av devalveringsförväntningarna föranledda återstramningen på penningmarknaden stigit till 23 % — trots de stora stödplaceringarna av Finlands Bank. Efter devalveringen föll räntan till 9—10 %. Det tryck uppåt på dagslåneräntan som den temporära avtappningen av valutareserven på hösten ledde till eliminerades nästan helt genom Finlands Banks placeringar. Efterfrågan på dagslån var under året i genomsnitt 1 772 Mmk och utbudet av dagsdepositioner 1 682 Mmk. Finlands Banks genomsnittliga nettoplacering på dagslånemarknaden belöpte sig så-

<sup>1</sup> Medelräntan på centralbanksfinansieringen innefattar förutom räntan på centralbankskredit även affärsbankernas nettokostnader för användningen av dagslånemarknaden och kursdifferenserna vid terminshandel med obligationer samt som en minuspost gottgörelserna i anslutning till systemet med målnivåer. Gottgörelserna skar ned de genomsnittliga kostnaderna för centralbanksfinansieringen; bankerna kunde nämligen tillgodöra sig 45.3 Mmk av gottgörelsernas maximibelopp 49.5 Mmk.

lunda till 90 Mmk. Räntan på dagslånemarknaden var i genomsnitt 12.0 % och låntagarnas ränta efter det att ränteutjämning företagits i genomsnitt 10.8 %.

Beloppet av utelöpande depositionsbevis var under början av året obetydligt men började i juni stiga, då man ville dämpa den likviditetsökande effekten av statens stora kapitalimport. Vid slutet av året utgjorde depositionsbevisens belopp 1 090 Mmk.

Statsrådet vidtog under redogörelseåret en del åtgärder som nära anslöt sig till penningpolitiken. Sådana var besluten om överföringar till investeringsfonder och om villkoren för avbetalningshandeln med personbilar. I mars bestämde statsrådet att sådana överföringar till investeringsfonder, som gjorts från vinsten för den under 1976 avslutade räkenskapsperioden skulle få utnyttjas fram till utgången av år 1978. I november förlängdes denna tidsfrist liksom den tid inom vilken överföringar till investeringsfonder från vinsten för den under 1975 avslutade räkenskapsperioden skulle tas i bruk till slutet av 1979. Samtidigt fick företagen tillstånd att före utgången av 1979 ta i användning sina överföringar till investeringsfonder från vinsten för den räkenskapsperiod som avslutats under 1977. I december lindrade statsrådet bestämmelserna om kreditvillkor för avbetalningshandeln med nya personbilar. De nya bestämmelserna överensstämde

med Finlands Banks utlåtande i saken och trädde i kraft vid ingången av 1979.

#### Särskilda finansieringsarrangemang

Finlands Bank utvidgade under 1978 de finansieringsarrangemang som gäller inhemska leveranser (KTR-krediter) och nyexportkrediter och justerade villkoren för finansieringsarrangemang med kortfristiga exportkrediter. Det sammanlagda kreditbeståndet för dessa ordinarie specialkreditarrangemang steg under året med närmare en femtedel och uppgick vid årets slut till 1 668 Mmk.

I april beviljade Finlands Bank staten ett lån på 700 Mmk för finansiering av vissa av regeringens ekonomisk-politiska åtgärder. Vid slutet av året hade 188 Mmk av lånet lyfts. Finlands Banks temporära specialkreditarrangemang, vilka var avsedda att främja produktionen och sysselsättningen inom skogsindustrin och en del andra branscher, kunde under året avvecklas.

Inom ramen för finansieringsarrangemang för inhemska leveranser finansieras den inhemska industrins leveranser av kapitalvaror till inhemska beställare. I arrangemang deltar Finlands Bank, affärsbankerna och Postbanken. Finlands Bank upphörde i mars att debitera kreditreserveringsprovision för sin egen finansieringsandel. Vid ingången av maj sänktes räntan på krediterna till  $7\frac{1}{4}\%$  eller lika mycket som grundräntan. Finansieringsarrangemang utvidgades i juni till att även gälla leasingbolags anskaffning av inhemska maskiner och apparater. Finlands Bank beslöt i augusti att i specialfall utsträcka finansieringsarrangemang till att också gälla företagens mer betydelsefulla interna leveranser av maskiner och apparater. Den 1 september höjdes Finlands Banks andel av den kreditfinansierade delen av köpeskillingen från 40 till 50 %.

Den orderstock som låg till grund för reserveringarna av inhemska leveranskredit steg med 42 % till 896 Mmk. Nya reserveringar av inhemska leveranskrediter på allt som allt 734 Mmk trädde i kraft under året. Av detta belopp utgjorde Finlands Banks andel 336 Mmk. Vid årets slut var det sammanlagda beloppet av kreditreserveringarna 654 Mmk. Finlands Banks andel av reserveringarna var 334 Mmk. De under året lyfta krediterna belöpte sig till 553 Mmk, varav Finlands Bank finansierade

235 Mmk. Kreditbeståndet uppgick vid årets slut till 2 322 Mmk. Härav representerade Finlands Banks finansieringsandel 752 Mmk.

Med nyexportkrediter finansieras det tillägsbehov av driftskapital under tillverkningstiden som beror på småindustrins och den medelstora industrins exportökning. Den ränta som de finansierande bankerna uppbar på nyexportkrediterna skars i anslutning till den allmänna räntesänkningen vid början av maj ned till  $6\frac{1}{2}\%$ . Vid början av juni utvidgades finansieringsarrangemang så att det kom att gälla också påsldjursfarmers export. Beloppet av nyexportkrediterna steg med närmare en tredjedel för att vid slutet av året uppgå till 255 Mmk. Metall- och verkstadsindustrins andel av kreditbeståndet var 31 % och textil-, beklädnads- och läderindustrins 28 %. Nyexportkrediter utnyttjades vid årets slut av 1 058 företag, av vilka omkring hälften bestod av påsldjursfarmer.

Finansieringsarrangemang med kortfristiga exportkrediter är avsett för finansiering av sådana högst 24 månaders exportkrediter, som beviljats den utländska köparen i samband med i konvertibla valutor betalbar export. Också för dessa krediter sänktes den ränta som debiterades företagen till  $6\frac{1}{2}\%$  vid början av maj. Finlands Bank justerade den 1 december villkoren för finansieringsarrangemang och höjde den ränta, som bankerna vid finansiering av exportleveranser med en betalningstid över 12 månader kunde uppbära av företagen, till 7 %. Samtidigt begränsades betalningstiden då det gällde kontokredit till högst 4 månader. Kreditbeståndet växte under året med en tredjedel till 649 Mmk. Dessutom ökade de krediter till factoringbolag som omfattades av finansieringsarrangemang, från 10 Mmk till 12 Mmk. Av hela kreditbeståndet representerade metall- och verkstadsindustrin 45 % och textil-, beklädnads- och läderindustrin 11 %. Finansieringen utnyttjades vid årets utgång av 647 företag.

#### Finlands Banks valutapolitik

Utvecklingen på den internationella valutamarknaden

Den internationella valutamarknaden uppvisade stor instabilitet under redogörelseåret, vilket framför allt syntes i att US-dollar försvagades i förhållande till den japanska yenen,

D-marken och den schweiziska francen. Dollar-kursen försämrades under början av året något gentemot dessa starka valutor. Efter att under början av sommaren ha förstärkts en aning, försvagades dollarn igen på hösten, speciellt i september—oktober. De amerikanska myndigheterna vidtog därför i början av november kraftfulla ekonomisk-politiska stabiliseringsåtgärder, vilka resulterade i en viss återhämtning i dollarns värde. Då de oljeproducerande länderna i december kom överens om att höja priset på råolja mera än väntat, ökade emellertid trycket på dollarn ånyo. D-marken förstärktes under året med 15 % gentemot dollarn, och schweizerfrancen och den japanska yenen vardera med 23 %.

Till följd av den ogynnsamma pris- och kostnadsutvecklingen och trycket från de internationella valutamarknaderna devalverades den norska kronan i februari med 8 % i förhållande till de gemensamt flytande EG-valutorna. Förstärkningen av D-marken medförde under hösten svårigheter för de länder som deltog i samarbetet inom den europeiska valutaormen. För att övergången till det längre fram beskrivna nya valutasystemet (EMS = European Monetary System) skulle underlättas, revalverades D-marken därför i oktober med 2—4 % gentemot de övriga ormvalutorna.

I början av december beslöt EG-länderna ersätta det dittills tillämpade systemet med gemensamt flytande kurser med ett nytt europeiskt valutasystem. Inom detta fastställs valutornas värden med hjälp av en gemensam europeisk kontoenhet (ECU = European Currency Unit). Valutornas dagskurser får sinsemellan fluktuera endast inom en viss marginal. I systemet deltar endast EG-länder, med undantag av Storbritannien. På grund av olika meningsskiljaktigheter trädde systemet inte i kraft vid den ursprungligen avtalade tidpunkten 1.1.1979.

#### Valutapolitiken och den inhemska valutamarknaden

Devalveringarna i april och september 1977 återställde inte förtroendet för markens externa värde, utan valutareserven sjönk mot slutet av året i snabb takt samtidigt som penningmarknaden blev stramare. Det bristande förtroendet för marken fortfor ännu in på 1978.

I februari devalverades den norska kronan, vilket kunde väntas stegra oron på den finländska valutamarknaden. Till följd av det förändrade läget på marknaden beslöt statsrådet på framställning av Finlands Bank att den 17 februari skriva ned den finska markens externa värde med 8 % för att därigenom förbättra industrins konkurrenskraft. De nya variationsmarginalerna för valutaindex blev enligt beslutet 116.4 och 121.7. Innan dess hade marginalerna varit 107.1 och 112.0.

#### Månadsgenomsnitt för valutaindex år 1978

(1974 = 100)

januari	111.1	juli	118.5
februari	114.1	augusti	118.5
mars	117.3	september	118.7
april	117.2	oktober	118.7
maj	117.5	november	118.5
juni	118.5	december	118.5

Nedgången i markens värde blev under redogörelseåret mindre än devalveringsprocenten. Valutaindex befann sig nämligen före devalveringen nära den dåvarande övre gränsen för variationsområdet och höll sig efter devalveringen under mittpunkten för det nya variationsområdet. Uttryckt i valutaindex var markens externa värde vid 1978 års utgång 6.5 % lägre än ett år tidigare.

Kursfluktuationerna på de internationella valutamarknaderna ledde jämte devalveringen till att de finländska valutannoteringarna förändrades rätt mycket under 1978. Säljkursen för den svenska kronan steg med 6.6 %, för det engelska pundet med 4.4 %, för D-marken med 12.3 %, för schweizerfrancen med 20.4 %, för den japanska yenen med 20.1 % och för sovjetrubeln med 4.7 %. Den kännbara försvagningen i US-dollar internationella värde hade som resultat att dess säljkurs föll med 2.3 % trots devalveringen av marken. Finlands Bank sålde under redogörelseåret 657 milj. avistadollar till valutabankerna och köpte på motsvarande sätt 1 145 milj. dollar av dem. Nettoköpen uppgick alltså till 488 milj. dollar.

På terminsmarknaden för dollar skedde en tydlig förändring efter devalveringen i februari. Före denna hade det i huvudsak varit importörer som utnyttjat terminsmarknaden, men efter devalveringen var exportörerna aktivare

## Valutornas säljkurs vid slutet av 1977 och 1978

	Valutaslag	30. 12. 1977 mk	29. 12. 1978 mk
New York	US \$ <sup>1</sup>	4.027	3.935
Montreal	C \$ <sup>1</sup>	3.680	3.320
London	£ <sup>1</sup>	7.680	8.020
Stockholm	Skr	86.30	92.00
Oslo	Nkr	78.50	78.80
Köpenhamn	Dkr	69.90	77.60
Frankfurt a.M.	DM	192.00	215.55
Amsterdam	Hfl	177.50	199.20
Bryssel	FB	12.320 <sup>2</sup>	13.670 <sup>2</sup>
		12.320 <sup>3</sup>	13.430 <sup>3</sup>
Zürich	Sfr	201.50	242.70
Paris	FF	86.00	94.30
Rom	Lit	0.465	0.480
Wien	ÖS	26.70	29.50
Lissabon	Esc	10.15	8.75
Madrid	Ptas	5.02	5.63
Tokyo	Yen	1.690	2.030
Reykjavik	Ikr	1.95	1.31
Moskva, clearing	Rub <sup>1</sup>	5.704	5.970

<sup>1</sup> Per enhet, resten per 100 enheter.

<sup>2</sup> Kommersiell kurs.

<sup>3</sup> Finansiell kurs.

än importörerna. Finlands Banks terminköp uppgick för året i dess helhet till 400 milj. dollar och dess terminförsäljningar till 139 milj. dollar. Största delen av terminkontrakten ingicks liksom under tidigare år för perioder på 3—6 månader.

Skillnaden mellan dollarns termins- och avistakurser krympte avsevärt efter devalveringen. I början av året översteg säljkursen vid tre månaders terminstransaktioner avistakursen med 16 % räknat per år. Mot slutet av året låg samtliga terminskurser i närheten av avistakurserna.

Finlands Bank köpte 11 milj. rubel och sålde 27 milj. på termin. Rubelns terminskurser låg fr.o.m. mars på samma nivå som avistakurserna.

Finlands Bank ingick i februari och maj med internationella bankkonsortier två nya avtal om kreditreserveringar på totalt 300 milj. US-dollar. De reservkrediter som lyftes under 1977 betalades under redogörelseåret tillbaka, 200 milj. dollar i juni och 100 milj. dollar i november. Det sammanlagda värdet av Finlands Banks kreditreserveringar uppgick vid slutet av året till 1 mrd dollar eller omkring

4 mrd mark. Av de lån som Finlands Bank åren 1975 och 1976 erhållit ur Internationella valutafondens oljefacilitet avkortades under redogörelseåret inalles 175 Mmk.

## Åtgärder i anslutning till valutaregleringen

På grund av att läget på penningmarknaden hade lättat, beslöt Finlands Bank att begränsa systemet med kontantbetalning av importen två gånger under året. Genom det beslut som trädde i kraft den 15 maj minskade systemets täckning till omkring en fjärdedel av hela varuimportens värde. Efter det att systemet för andra gången lindrats den 1 november, kom det att täcka 18 % av varuimportens värde.

Finlands Bank meddelade i ett cirkulär till valutabankerna den 15 juni, att banken beslutat inskränka bankernas rätt att förmedla sådan utländsk kredit, med vilken virkesexport skulle finansieras under tillverkningstiden.

Valutalagens giltighetstid förlängdes genom en lag av den 22 december 1978 till slutet av år 1980. Samtidigt fogades till lagen ett nytt stadgande, enligt vilket av Finlands Bank beslutad avgift, som grundar sig på valutalagen

och bestämmelser utfärdade med stöd av denna, kan utsökas utan dom eller utslag. Lagen trädde i kraft den 1 januari 1979.

## Bilaterala betalningsarrangemang

Finland hade vid utgången av 1978 bilaterala betalningsavtal med åtta socialistiska länder. Enligt avtalen används clearingrubeln som kontovaluta i transaktionerna med Sovjetunionen, clearingdollarn i transaktionerna med Bulgarien, Tyska Demokratiska Republiken och Ungern och clearingmarken i transaktionerna med Kinesiska Folkrepubliken. Kontovalutan för Rumänien ändrades 1.4.1978 från clearingrubel till clearingdollar. Med Polen och Tjeckoslovakien fortsattes betalningsarrangemang med konton i fritt konvertibla US-dollar. Vid transaktionerna i clearingdollar användes alltså kursen för US-dollar. Såsom handelsavtalet mellan Mongoliska Folkrepubliken och Finland förutsatte, sköttes betalningarna länderna emellan via konton i konvertibla US-dollar i Finlands Bank och den mongoliska centralbanken.

## Utvecklingen på den internationella finansieringsmarknaden

Den internationella finansieringsmarknaden influerades under 1978 framför allt av försvagningen i US-dollar och den därav följande stegringen i de korta dollarräntorna. Verksamheten på dollarobligationsmarknaden avmattades efter hand och stagnerade mot slutet av året.

På eurobondmarknaden emitterades under senare delen av året ytterst litet dollarlån med fast ränta. De utländska emissionerna på den amerikanska kapitalmarknaden försvann så gott som helt under höstens lopp och för hela året sjönk deras totalbelopp. Obligationsemissionerna i yen, D-mark och schweizerfrancs ökade

## Finlands långfristiga utländska nettoskuld vid slutet av åren 1974—1978

	Mmk				
	1974	1975	1976	1977	1978
Långfristig bruttoskuld	12 650	18 902	23 721	30 356	35 444
Långfristig bruttfordran	2 964	3 459	3 790	4 615	5 784
Långfristig nettoskuld	9 686	15 443	19 931	25 741	29 660
I % av BNP till marknadspris	11.5	15.8	18.2	21.2	22.7

däremot under året och räntenivån för dem var fortfarande låg. De sammanlagda internationella obligationsemissionerna nådde emellertid ungefär samma belopp som under 1977, dvs. omkring 34 mrd dollar.

Trots stegringen i dollarlånens räntenivå växte beloppet av beviljade eurovalutalån från 1977 års dryga 40 mrd dollar till över 65 mrd dollar. Tillväxten berodde dock till stor del på att kreditvärdiga låntagare konverterade sina gamla lån till nya med bättre villkor; den fortsatt goda likviditeten hos de banker som var verksamma på euromarknaden och det skärpta konkurrensläget pressade nämligen ner räntemarginalen för eurovalutalånen.

## Långfristiga utländska kapitalrörelser

Kapitaltillgången på den internationella kapitalmarknaden var under redogörelseåret alltså tillfredsställande och kreditvillkoren förmanliga. Tack vare det gynnsamma läget på kapitalmarknaden och den positiva utvecklingen av den finländska samhällsekonomin yttre jämvikt kunde man inom den allmänna ramen för finansieringspolitiken tillgodose såväl företagets och finansieringsinstitutens behov av långfristigt utländskt kapital som statens kännbart ökade kreditbehov.

Företagens efterfrågan på långfristigt utländskt kapital till investeringar var ringa. Däremot hade de ett ovanligt stort behov av nya utländska krediter för att kunna finansiera amorteringarna på sådana under tidigare år erhållna krediter, som var alltför kortfristiga, om man beaktade den tid inom vilken investeringarna skulle betalas tillbaka. Statens import av långfristigt utländskt kapital mera än tredubblades jämfört med året innan.

Kreditvillkoren på den internationella kapitalmarknaden var förmånligare än kring mitten av 1970-talet. Finlands Bank beviljade därför företagen särskilda tillstånd att i förtid amortera de krediter som då upptagits och att finansiera amorteringarna med nya krediter.

Beloppet av den långfristiga utländska bruttoskulden steg under 1978 med 17 % och hade vid utgången av året ett motvärde av 35.4 mrd mk. Av ökningen kunde 5 procentenheter tillskrivas valutakursförändringar.

Den långfristiga bruttoskuldens fördelning på olika valutor förblev så gott som oförändrad. Vid slutet av året var 39 % av skulden denominerad i US-dollar, 17 % i D-mark och 13 % i schweizerfrancs. Återstoden fördelade sig på ungefär 20 olika valutor.

Motvärdet av det under 1978 lyfta långfristiga utländska kapitalet uppgick till 9.3 mrd mk, vilket var 38 % mera än ett år tidigare. Statens utländska upplåning bidrog i hög grad till uppgången. Dessutom ökades dragningsarna genom de nya, fördelaktigare krediter, som upptogs i stället för de i förtid amorterade krediterna. Företagssektorns andel av den långfristiga bruttoupplåningen var 5.0 mrd mk eller 54 %, statens 3.3 mrd mk eller 35 % och finansieringsinstitutens 1.0 mrd mk eller 11 %.

Under 1978 emitterades i utlandet 16 finländska obligationslån med ett motvärde av sammanlagt 3.5 mrd mk.

Finlands Exportkredit Ab	7 milj. KD
Imatran Voima Oy	80 milj. Sfr
Industrialiseringsfonden ..	5 000 milj. Yen
Industribanken i	
Finland Ab	15 milj. EUA
Industrins Kraft Ab	80 milj. DM
Industrins Kraft Ab	25 milj. \$
Rautaruukki Oy	50 milj. DM
Staten	150 milj. DM
Staten	100 milj. \$
Staten	25 000 milj. Yen
Staten	75 milj. Hfl
Staten	80 milj. Sfr
Staten	100 milj. \$
Staten	150 milj. DM
Staten	10 000 milj. Yen
Staten	10 000 milj. Yen

Finlands Bank förhöll sig alltså återhållsamt till långfristiga import- och leasingkrediter. Sådana lyftes till ett värde av 0.6 mrd mk eller 63 % mindre än under 1977.

Ränteutgifterna för den utländska skulden ökade under redogörelseåret med 17 % till 2.6 mrd mk. Detta berodde dels på att skuldbördan hade vuxit, dels på att räntorna på krediter med rörlig ränta pressades upp. Så-

lunda steg den vägda medelräntan på finansieringslånen från 8.1 % vid årets ingång till 8.7 % vid slutet av året.

Den finländska nettoimporten av investeringskapital uppgick under 1978 till 141 Mmk, vilket var 25 % mindre än under 1977. Vid slutet av 1978 verkade i Finland 887 företag, där den utländska ägarandelen var minst 20 %. Av dem bestod 197 av industriföretag, 526 av försäljningsföretag och 164 av övriga företag.

Finlands långfristiga utländska bruttofordran växte med 1 169 Mmk och belöpte sig vid utgången av 1978 till 5.8 mrd mk. Av de långfristiga exportkrediter som Finland beviljat lyftes 1 381 Mmk eller 76 % mera än ett år tidigare. Finländska företags nettoinvesteringar i utlandet reducerades från 293 Mmk till 257 Mmk. Antalet företag i utlandet med en finländsk ägarandel om minst 20 % var vid slutet av året 861. I denna siffra ingår även icke verksamma företag.

Finlands långfristiga utländska nettoskuld uppgick vid slutet av redogörelseåret till ett motvärde av 29.7 mrd mk, vilket representerade 22.7 % av bruttonationalprodukten till marknadspris. Vid föregående årsskifte var motsvarande relationstal 21.2 %.

#### Finlands Banks balansräkning och resultaträkning

##### Utlandet

Finlands Banks konvertibla valutareserv växte under 1978 med 2 259 Mmk och uppgick vid slutet av året till 3 808 Mmk. Av de fordringar som räknas till reserven ökade guldmed 36 Mmk och de särskilda dragningsrätterna med 112 Mmk. Nettobeloppet av de konvertibla valutorna steg med 1 868 Mmk.

Mot slutet av året löste Finland in den guldtranch i Internationella valutafonden, motsvarande 243 Mmk, som växlats till valutor i samband med dragningen på 1975 års oljefacilitet. Den nya benämningen för denna balanspost är "Reservtranchen i Internationella valutafonden". Åtgärden påverkade inte reservens summa. De reservkrediter på allt som allt 300 milj. US-dollar eller c. 1 200 Mmk som Finland mot slutet av 1977 hade lyft i syfte att stärka den konvertibla valutareserven betalades i sin helhet tillbaka under redogörelseåret.

#### Utländska konton

Mmk	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
Guld	133	169	+ 36
Särskilda dragningsrätter	204	316	+ 112
Reservtranchen i Internationella valutafonden	—	243	+ 243
Konvertibla valutor	1 265	3 126	+ 1 861
Bundna valutor	537	485	— 52
Guld och valutafordringar	2 139	4 339	+ 2 200
Utländska masskuldebrev	543	872	+ 329
Markandelen i Internationella valutafonden ..	928	1 096	+ 168
Övriga fordringar på utlandet	1 471	1 968	+ 497
Summa utländska fordringar	3 610	6 307	+ 2 697
Konvertibla konton	53	46	— 7
Bundna konton	41	14	— 27
Valutaskulder	94	60	— 34
Internationella valutafondens markkonton ....	1 838	1 881	+ 43
Tilldelade särskilda dragningsrätter	300	314	+ 14
Tidsbundna skulder	1 309	—	— 1 309
Övriga utländska skulder	3 447	2 195	— 1 252
Summa utländska skulder	3 541	2 255	— 1 286
Utländska nettotillgodohavanden	69	4 052	+ 3 983

Finlands Banks bundna valutareserv minskade under 1978 med 25 Mmk och uppgick vid slutet av året till 471 Mmk. De bundna valutafordringarna sjönk med 52 Mmk och de bundna valutaskulderna med 27 Mmk.

Finlands Banks övriga fordringar på utlandet växte med 497 Mmk till 1 968 Mmk. Av de poster som ingår i dessa fordringar ökade "Utländska masskuldebrev" med 329 Mmk och "Markandelen i Internationella valutafonden" med 168 Mmk. I samband med bokslutet överfördes utländska växlar från de utländska ordningarna till posten "Exportfinansiering" i land företagets konton; dessa växlar består nämligen till största delen av inhemsk exportfinansiering av kortfristig art. Finlands Banks övriga utländska skulder reducerades med 1 252 Mmk till 2 195 Mmk. Nedgången be-

rodde framför allt på att Finlands Bank under året betalade tillbaka de ovan angivna reservkrediterna. Bland de övriga utländska skulderna ökade Internationella valutafondens markkonton med 43 Mmk.

Finlands Banks utländska nettotillgodohavanden, som vid slutet av 1977 till följd av valutakursförväntningar hade sjunkit till 69 Mmk, växte med 3 983 Mmk och utgjorde vid slutet av redogörelseåret 4 052 Mmk.

#### Finansieringsinstitutet

Utvecklingen av förhållandet mellan Finlands Bank och finansieringsinstitutet framgår av sammanställningen på nästa sida:



## Finansieringsinstitutens konton

	Mmk		
	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
Affärsbankernas checkräkningar .....	110	137	+ 27
Diskonterade växlar .....	3 091	970	- 2 121
Masskuldebrev .....	354	361	+ 7
Dagslån .....	1 804	2 213	+ 409
Övriga .....	61	14	- 47
Fordringar på finansieringsinstitut .....	5 420	3 695	- 1 725
Postbankens checkräkning .....	1	1	0
Affärsbankernas checkräkningar .....	3	1	- 2
Dagsdepositioner .....	850	2 075	+ 1 225
Kapitalimportdepositioner .....	246	405	+ 159
Övriga .....	94	38	- 56
Skulder till finansieringsinstitut .....	1 194	2 520	+ 1 326
Nettotillgodohavanden i finansieringsinstitut ..	4 226	1 175	- 3 051

Till finansieringsinstitutens sektor räknas affärsbankernas, Postbankens och vissa specialkreditinstitutens konton. Finlands Banks nettotillgodohavanden i finansieringsinstitut reducerades under redogörelseåret med 3 051 Mmk till 1 175 Mmk och affärsbankernas centralbanksfinansiering med 1 713 Mmk till 3 319 Mmk. Finlands Banks nettoskuld till Postbanken, som till största delen bestod av dennas dagsdepositioner, växte med 1 252 Mmk och belöpte sig vid årets slut till 2 092 Mmk.

Av affärsbankernas centralbanksfinansiering var 1 106 Mmk centralbankskredit i anslutning till bankernas kvoter och 2 213 Mmk dagslån. Centralbankskrediten, till vilken räknas de växlar som affärsbankerna diskonterat i Finlands Bank, affärsbankernas checkräkningsskuld till Finlands Bank och som en minuspost affärsbankernas checkräkningsfordran på Finlands Bank, blev 2 094 Mmk mindre än vid slutet av 1977. Centralbanksfinansieringens tyngdpunkt försköts från centralbankskrediten till dagslånen.

Beloppet av dagslånen på Finlands Banks dagslånemarknad uppgick vid årets slut till 2 213 Mmk eller 409 Mmk mera än vid föregående årsskifte. Dagsdepositionerna belöpte sig till 2 075 Mmk, vilket innebar en ökning med 1 225 Mmk. Vid slutet av året översteg efterfrågan på dagslån utbudet av dagsdepositioner med 138 Mmk. Finlands Bank täckte

skillnaden genom att placera egna medel på dagslånemarknaden. Vid föregående årsskifte hade motsvarande placeringar uppgått till 954 Mmk.

De kapitalimportdepositioner som Finlands Bank uppbar av finansieringsinstitutet ökade med 159 Mmk till 405 Mmk. Övriga skulder till finansieringsinstitut, i vilka ingår Mortgage Bank of Finland Oy:s checkräkning och vissa finansieringsinstitutets inhemska valutakonton, reducerades med 56 Mmk.

Vid en granskning av förhållandet mellan finansieringsinstitutet och centralbanken bör man utöver fordringarna och skulderna också beakta de ansvarsförbindelser som uppkommit i samband med olika finansieringsarrangemang. Växlar som Finlands Bank köpt men som bankerna bär ansvaret för är nyexportväxlarna och exportväxlarna. Dessa växlar står tillsammans för balansposten "Exportfinansiering" bland fordringar på företag. Till ansvarssumman hör även de krediter som Finlands Bank inom ramen för finansieringsarrangemanget för inhemska leveranser beviljat mot respektive banks garanti.

## Den offentliga sektorn

Den offentliga sektorns konton i Finland Bank utvecklades på följande sätt:

## Den offentliga sektorns konton

	Mmk		
	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
Statens skuldebrev .....	—	188	+ 188
Masskuldebrev .....	60	93	+ 33
Statens metallmyntsansvar .....	304	336	+ 32
Övriga .....	27	16	- 11
Fordringar på den offentliga sektorn .....	391	633	+ 242
Checkräkningar .....	2	2	0
Konjunkturfondsdepositioner .....	36	40	+ 4
Kapitalimportdepositioner .....	287	70	- 217
Övriga .....	3	2	- 1
Skulder till den offentliga sektorn .....	328	114	- 214
Nettotillgodohavanden hos den offentliga sektorn .....	63	519	+ 456

Finlands Banks fordringar på den offentliga sektorn växte med 242 Mmk och uppgick vid slutet av året till 633 Mmk. En ny post bland fordringarna på den offentliga sektorn, "Statens skuldebrev", uppkom genom det lån på 700 Mmk som Finlands Bank i april beviljade staten. Av detta hade 188 Mmk lyfts vid slutet av året. Finlands Banks innehav av statens masskuldebrev steg med 33 Mmk och statens metallmyntsansvar med 32 Mmk. Övriga fordringar på den offentliga sektorn sjönk med 11 Mmk.

Finlands Banks skulder till den offentliga sektorn minskade med 214 Mmk till 114 Mmk. Den främsta orsaken var att 217 Mmk av den

offentliga sektorns kapitalimportdepositioner avvecklades. Statens konjunkturfondsdepositioner ökade med 4 Mmk beroende dels på att investeringsskattemedel överfördes till konjunkturfonden, dels på att räntan lades till kapitalet.

Finlands Banks nettotillgodohavande på den offentliga sektorn växte med 456 Mmk och belöpte sig vid slutet av redogörelseåret till 519 Mmk.

## Företagen

Förhållandet mellan Finlands Bank och företagen illustreras nedan:

## Företagens konton

	Mmk		
	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
Exportfinansiering .....	682	904	+ 222
Finansiering av inhemska leveranser .....	714	752	+ 38
Masskuldebrev .....	214	207	- 7
Övriga .....	294	85	- 209
Fordringar på företag .....	1 904	1 948	+ 44
Investerings- och fartygsanskaffningsdepositioner .....	35	32	- 3
Kapitalimportdepositioner .....	181	303	+ 122
Importavgiftsdepositioner .....	19	6	- 13
Övriga .....	7	15	+ 8
Skulder till företag .....	242	356	+ 114
Nettotillgodohavanden i företag .....	1 662	1 592	- 70

Finlands Banks fordringar på företag steg med 44 Mmk till 1 948 Mmk. En ny post bland fordringarna är "Exportfinansiering", som utöver nyexportväxlarna omfattar de från utlandssektorn överförda kortfristiga exportväxlarna. Beloppet av nyexportväxlarna ökade med 61 Mmk till 255 Mmk, de kortfristiga exportkrediterna (inkl. krediter till factoringbolag) med 163 Mmk till 661 Mmk och finansieringen av inhemska leveranser med 38 Mmk till 752 Mmk. Kreditbeståndet för dessa tre ordinarie specialkreditarrangemang gick under redogörelseåret upp med allt som allt 262 Mmk till 1 668 Mmk. De tillfälliga specialkreditarrangemangen, vilka vid början av året ingick i övriga fordringar till ett belopp av 246 Mmk avvecklades i sin helhet under året.

Skulderna till företag ökade med 114 Mmk till 356 Mmk. Bland skulderna växte kapitalimportdepositionerna med 122 Mmk och "övriga skulder" med 8 Mmk. Importavgiftsdepositionerna reducerades med 13 Mmk och investerings- och fartygsanskaffningsdepositionerna med 3 Mmk.

#### Utelöpande sedlar och mynt samt depositionsbevis

Beloppet av utelöpande sedlar och mynt ökade under året med 655 Mmk till 3 822 Mmk. Av denna summa svarade sedelstocken för 3 509 Mmk och metallmynten för 313 Mmk. Dessutom fanns det i rörelsen sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 Mmk; dessa ingår i balansposten "Övriga skulder".

För att dämpa effekten av statens kapitalimport på penningmarknaden sålde Finlands Bank under 1978 rikligt med depositionsbevis till staten. Beloppet av utelöpande depositionsbevis uppgick vid slutet av redogörelseåret till 1 090 Mmk eller 890 Mmk mera än ett år tidigare.

#### Finlands Banks nettobalans

I nedanstående sammanställning ges en översikt av hur nettona för huvudsektorerna inom Finlands Banks balansräkning utvecklats. Finansieringsinstitutens sektor har i nettobalansen uppdelats på två poster, affärsbankernas centralbanksfinansiering och nettoskulder till övriga finansieringsinstitut.

#### Nettobalansposterna Mmk

	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
+ Utländska nettotillgodohavanden .....	69	4 052	+3 983
+ Affärsbankernas centralbanksfinansiering ..	5 032	3 319	-1 713
+ Nettotillgodohavanden i företag .....	1 662	1 592	- 70
+ Nettotillgodohavanden hos den offentliga sektorn .....	63	519	+ 456
= Summa nettotillgodohavanden .....	6 826	9 482	+2 656
+ Nettoskulder till övriga finansieringsinstitut	806	2 144	+1 338
+ Utelöpande depositionsbevis .....	200	1 090	+ 890
+ Utelöpande sedlar och mynt .....	3 167	3 822	+ 655
+ Eget kapital, värderingsräkningar och övriga balansposter, netto .....	2 653	2 426	- 227
= Summa nettoskulder och eget kapital ....	6 826	9 482	+2 656

#### Sedelutgivningen

Den ordinarie sedeltäckningen, till vilken hänförs guld och bankens ostridiga fordringar på utlandet, steg under 1978 med 2 058 Mmk till 4 749 Mmk. Den supplementära sedeltäckningen, vilken består av som täckning användbara inhemska växlar, sjönk med 533 Mmk och

uppgick vid årets slut till 967 Mmk. Hela sedelutgivningsrätten växte sålunda med 1 525 Mmk. Sedelutgivningen, dvs. den utelöpande sedelstocken, bankens vid anfordran betalbara förbindelser och det outnyttjade beloppet av checkkrediterna, ökade med sammanlagt 519 Mmk. Sedelutgivningsreserven växte därför med 1 006 Mmk till 2 071 Mmk.

#### Sedelutgivningsbalansen Mmk

	31. 12. 1977	31. 12. 1978	Förändring
<i>Sedelutgivningsrätt</i>			
Ordinarie täckning .....	2 691	4 749	+2 058
Supplementär täckning .....	1 500	967	- 533
Summa	4 191	5 716	+1 525
<i>Sedelutgivning</i>			
Utelöpande sedlar .....	2 892	3 509	+ 617
Vid anfordran betalbara förbindelser .....	232	134	- 98
Outnyttjad checkkredit .....	2	2	—
Summa	3 126	3 645	+ 519
<i>Sedelutgivningsreserv</i> .....	1 065	2 071	+1 006

#### Bokslutet

På nästa sida återges Finlands Banks balansräkning för 1977 och 1978.